

Рецензия

от

проф. д-р Борис Кирилов Сергинов

за дисертационния труд на докторант

Антон Борисов Иванов

на тема „Развитие на опаковката през XIX–XX век“

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Научен ръководител

доц. Станко Войков

по научна специалност „Изобразително изкуство“ шифър 8.2

Творческа и научна значимост на разработвания текст и практически разработки на докторанта:

Антон Борисов Иванов е един от младите съвременни български дизайнери, с принос към развитието на дизайна на опаковки при индустриални изделия. Докторантът завършва Националната художествена академия със степен магистър, като показва високи резултати както по време на обучението си така и с приносния характер на дипломната си работа.

Интересите на Иванов към дизайна на опаковки, както и неговите изследвания и творчески търсения в тази област датират още от времето на студентските му години и това се вижда от правилно и подходящо избраната тема на неговата дисертация. Правилно и подходящо е избрана темата, защото той е пряк изследовател и практически проектант на опаковки при изделия за индустрията и търговията, което добре се илюстрира от творческата му биография и участията му в творчески проекти.

Видимо точно за това, защото логично се чувства в свои води, Иванов е избрал, като тема на своя дисертационен труд „Развитие на опаковката през XIX–XX век“

В ПЪРВАТА ГЛАВА на предложения за рецензия текст, докторантът прави изследване на тема: ИСТОРИЧЕСКИ ПРЕГЛЕД НА ОПАКОВКИТЕ ОТ ДРЕВНОСТТА ДО НАШЕТО СЪВРЕМИЕ

Представени са примери за едни от най-ранните, примитивни средства за опаковане в техния суров, първичен вид. С появата на първите опаковъчни средства се формират и основните принципи на опаковането. Чрез обстоен анализ на историческите сведения с подкрепата на богат илюстративен материал дисертационният труд обобщава и структурира хронологично средствата, за които се предполага, че в миналото изпълняват опаковъчна функция.

Чрез илюстрираните примери и анализи е представена „еволюцията“ на опаковката въобще. Проследените промени на тенденциите в графичния и конструктивния дизайн на опаковката показват движение от опростен (с фигуриране само наименованието на продукта или производителя), към усложнен цветово, графично и композиционно дизайн.

ВЪВ ВТОРА ГЛАВА – ИЗЛЕДВАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛОЖЕНИЕ НА ОПАКОВКАТА– дисертацията разделя и разглежда въвеждането на основните понятия в областта на опаковката .

Следва класификация на най-употребяваните опаковъчни средства за търговски и индустриални изделия според материала, от който са изработени. В процеса на изграждането на класификацията се предоставя богат илюстративен материал и анализи на представители на отделните групи с оглед тяхната конструкция и форма, като се анализират средствата за производство и функциите на опаковката:

- Опаковки от растителни влакна и дървен материал;
- Опаковки от полимери;
- Опаковки от стъкло;
- Спомагателни опаковъчни материали – видове фолио. Метални опаковъчни средства;
- Опаковки от текстилни материали. Текстилните материали като

опаковъчно средство;

- Еко опаковки и рециклиране;

Анализите показват, че естеството и качествата на материала, възможностите за неговото обработване с включване на нови технологични процеси и тяхното автоматизиране предопределят формата и конструкцията на опаковката. Повишават се изискванията на потребителите към външният вид, удобството, сигурността и екологичността на опаковката. Докторантът извършва и класификация на функциите на опаковката както следва:

- Защитната функция.
- Екологична функция.
- Разпределителна функция.
- Информационна функция.
- Ергономична функция.
- Рекламна функция.
- Логистична функция.

ТРЕТА ГЛАВА Е ПОСВЕТЕНА НА СЪСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМА ЗА ДИЗАЙН НА ОПАКОВКИ

В началото на глава III опаковката е представена, като средство за визуална комуникация което се нуждае от собствена програма. Основна цел на програмата за дизайн на опаковката е да се подготвят документи за достигне на оптимално решение в процеса на дизайнерското проектиране.

Чрез елементите на графичния дизайн - линии, форма, цвят, текстура, пространствени взаимоотношения на изображенията, опаковката предава необходимата информация и представя по най-добър начин изделието, което съхранява. Докторантът пише: „ Тъй като разработените задания стават основен документ за работа след одобряването им то в настоящата програма се дават основни видове проучвания, които трябва да се извършат за разработването на качествени задания, отчитащи спецификата на разглежданите изделия, както и развитието на проектантския процес във връзка с поставените изисквания. С настоящата програма и приложението към нея е направен опит да се допълни процеса на дизайнерското проектиране и следва да се прилагат успоредно с „Методика за дизайнерското проектиране“, като за целта е дадена съпоставка с етапите.“

ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ИЗВОДИ

Демографските и социални промени в Европа подчертават факта, че обемът на отпадъците се влияе от различни фактори, такива като размера на домакинствата.

Едночленните домакинства произвеждат повече отпадъци на човек от многочленно домакинство. Броят на едночленните домакинства в цяла Европа се увеличава и това води до съществени промени в поведението на потребителя.

Налице е законова рамка, която определя минимализиране обема и теглото на опаковките и възможността да се рециклират и използват повторно, за да се намали въздействието върху околната среда. Това води до необходимостта от разработване и използване на устойчиви ресурси, които могат да се използват за всички видове опаковки, за да се отговори на нуждите на потребителите. Много възстановени опаковъчни материали могат да се използват като суровина за други продукти. Опаковката е неделима част от продукта, който се предлага на потребителите, опаковката защитава и съхранява продуктите, прави ги разпознаваеми и е носител на информация. В допълнение на това, тя трябва да бъде и екологично здрава. Оказва се, че гъвкавите опаковки имат „правилните неща в точното време“ и могат да са алтернатива на конвенционалните опаковъчни средства, чиято опаковка е съвсем различна от тази която е необходима.

Преходът към биополимери може да е бавен, но без съмнение, скоростта на смяната до голяма степен ще зависи от стойността и наличието на смоли на петролна основа, които понастоящем се използват за по-голямата част на гъвкавите фолиа за опаковки.

Относно дигиталните методи на печат, те отговарят на някои важни тенденции в опаковките като отпечатване на къси тиражи, възможност за проследимост и защита, както и персонализирането и персонализацията на опаковката. Само мастилата с намалена миграция могат да гарантират производството на безопасна потребителска опаковка за храни.

Естетическата страна на опаковката е много важна, понякога една стока може да има успех само заради опаковката. Насоките на развитие в тази художествено-творческа област са в търсене на емоционално въздействие относно масовия потребител. Разработената програма за дизайн на опаковката, обединена с проучените и анализирани фактори, свързани с теоретичната и практическата част в сферата на опаковката би могла

да се приложи успоредно с „Методика за дизайнерското проектиране“, за постигане на възможно най-оптимален резултат при разработването на задачи в тази област.

Във връзка с унифицирането и стандартизацията на опаковките следва да се обобщи, че страната ни е отговаряла на европейските изисквания, много преди присъединяването към ЕС. И днес за улеснение на производителите и потребителите действат разработените от Център НИЕРА български държавни стандарти.

НАУЧНИ ПРИНОСИ

Научни приноси

1. Направен е опит за класифициране на средствата за производство на опаковки, обхванати са основни етапи за производството на опаковки и са установени някои от най-използваните опаковъчни материали;
2. Установена е тенденцията на развитие на индустриално произведената опаковка, предназначена за еднократна употреба, за да се отговори на световните възможности на растеж, които идват насреща ни;
3. Установени са периоди от развитието на индустриално произведената опаковка в страната ни, предназначена за хранителната индустрия и са разгледани няколко примера от родната практика.

Научно–приложни приноси

1. Разработена е програма за дизайн на опаковки, която може да подобри процеса на проектиране на тези изделия, за постигане на възможно най-оптимален резултат и в частност за обучение на студентите по дизайн.

Налице са както следват:

Дисертационният труд е оформен в 3 глави и съдържа 181 страници, 6 схеми, 83 фигури с обем 33 страници и списък на библиографията със 122 заглавия

ОБОБЩЕНИЕ

- Авторефератът правилно отразява съдържанието на дисертационния труд.
- Изследването както и проучвателната дейност са лично дело на докторанта.

- Докторатът е отлично структуриран логически и представя ясно целите и задачите на изследването.
- Хипотезата на докторанта и формулираната цел са защитени блестящо.
- На лице са и горе изброените приноси на дисертацията.

Заключение:

Оценявам положително научните качества и приноси на дисертационния труд, неговата научна и творческа значимост, личния принос на докторанта и практическата полезност и актуалност на изследвания проблем, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на образователна и научна степен „Доктор” на Антон Борисов Иванов по шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

02.04.2019 г.
гр. София.

Рецензент
(проф. д-р Борис Сергинов)